

Sygn. akt V *U 555/13*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku w S. Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Ewa Sławińska- Klamann**

Protokolant: st.sekr.sądowy Joanna Adamczyk-Podolska

po rozpoznaniu w dniu 10 maja 2013r. w Słupsku

na rozprawie sprawy

z odwołania H. B.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

z dnia 15 lutego 2013 r. znak (...)

w sprawie H. B.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

o wysokość świadczenia

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu H. B. prawo do wyrównania emerytury z uwzględnieniem w wysokości świadczenia funduszu premiowego za lata 1974-1976 i wypłacenia wyrównania za okres od 01 września 2010 r. do 31 stycznia 2013 r., stwierdzając odpowiedzialność organu rentowego.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony H. B. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 15 lutego 2013 r., znak (...), mocą której ponownie ustalono ubezpieczonemu emeryturę począwszy od 1 lutego 2013 roku.

Ubezpieczony domagał się wyrównania świadczenia z uwzględnieniem w jego wysokości funduszu premiowego za lata 1974,1975,1976 i wypłaty wyrównania jego wypłaty od 1.09. 2010 roku.

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania, podnosząc, iż brak jest podstaw do uwzględnienia tego składnika wynagrodzenia.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony H. B., jest uprawniony do emerytury od dnia 8 maja 2008 roku. Do obliczenia wymiaru świadczenia nie wliczono ubezpieczonemu kwot funduszu premiowego za lata 1974-1976.

W dniu 6 lutego 2013 roku ubezpieczony H. B., złożył wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru emerytury z uwzględnieniem funduszu premiowego za lata 1974,1975,1976.

Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 15 lutego 2013 r., znak (...) ponownie ustalono ubezpieczonemu wysokość świadczenia uwzględniając do obliczenia wymiaru świadczenia kwoty funduszu premiowego za lata 1974-1976. Uwzględnienie dodatkowego składnika wynagrodzenia ustalono od dnia 1 lutego 2013 roku.

Dowód: decyzja - k.60-61 akt ZUS, wniosek – k. 75 akt Zus, decyzja z dnia 15 lutego 2013 r. – k. 79 akt Zus

Sąd zważył, co następuje:

Istotą sporu było ustalenie, czy przeliczenie świadczenia emerytalnego należało dokonać od miesiąca, w którym ubezpieczony złożył w organie rentowym wniosek o przeliczenie tj. od 1 lutego 2013 roku, czy też jak żądał ubezpieczony od 1 września 2010 roku tj. od dnia uchwały Sądu Najwyższego z 1 września 2010 roku, sygn. akt II UZP 6/20.

W uchwale powyższej Sąd orzekł, że wypłacone w latach 1970-1976 premie z funduszu premiowego w Państwowych Gospodarstwach Rolnych podlegają, ze względu na obowiązek opłacania składki na cele emerytalne na podstawie ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o funduszu emerytalnym (Dz.U. Nr 3, poz. 7 ze zm.), uwzględnieniu w podstawie wymiaru emerytury i renty (art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Zgodnie z art. 133 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach, funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2009 Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym pozostało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż:

1) od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3;

2) za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

Zatem spełnienie żądań ubezpieczonego tj. przeliczenie świadczenia od daty wcześniejszej niż ta przyjęła w zaskarżonej decyzji, byłoby możliwe jedynie w sytuacji, w której ponowne ustalenie wysokości świadczenia nastąpiło na skutek błędu organu rentowego lub odwoławczego przy wydawaniu decyzji przyznającej ubezpieczonej prawo do emerytury tj. kiedy spełnione zostały warunki określone w przywołanym wyżej art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy. W takiej sytuacji świadczenia wypłacane są od miesiąca złożenia pierwotnego wniosku lub wydania decyzji z urzędu, nie dłużej jednak niż za okres 3 lat wstecz, liczonych od daty zgłoszenia wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy.

Przez „błąd” należy rozumieć sytuację, gdy organ rentowy miał podstawy do przyznania świadczenia w wyższej wysokości, a nie uczynił tego z przyczyn leżących po jego stronie. W orzecznictwie za takie przyczyny uznaje się m.in. wszelkie zaniedbania organu, każdą obiektywną wadliwość decyzji i to niezależnie od tego, czy jest ona skutkiem zaniedbania, pomyłki, celowego działania organu, bądź wynikiem nieprawidłowych, działań. pracodawców albo niewłaściwej techniki legislacyjnej i w konsekwencji niejednoznaczności stanowionych przepisów. Pojęcie to obejmuje także niedopełnienie obowiązku działania z urzędu na korzyść osób uprawnionych do świadczeń emerytalnych, w tym także błędną wykładnię obowiązujących przepisów (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 marca 20011 roku, I UK 332/10, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 28 października 2008 r., III AUa 40/08 oraz uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z 26 listopada 1997 r., III ZP 40/97).

W ocenie Sądu zarzuty podnoszone przez ubezpieczonego względem zaskarżonej decyzji okazały się zasadne, ponieważ H. B. przedłożył organowi rentowemu dokumenty umożliwiające uwzględnienie do podstawy wymiaru emerytury kwot z funduszu premiowego z lat 1974-76 już w chwili wystąpienia z pierwotnym wnioskiem o prawo do emerytury. Organ rentowy mimo dysponowania dokumentacją pracowniczą pozwalającą na uwzględnienie

przedmiotowych świadczeń w podstawie emerytury nie uwzględnił premii z funduszu premiowego w wysokości świadczenia. Ubezpieczony 2.09.2009 roku ponowił wniosek. Zauważyć należy, że nie nastąpiła zmiana przepisów prawa, która pozwalałaby na zaliczenie premii do wysokości świadczenia. Przepisy te obowiązywały już w momencie gdy ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę. Uchwała Sądu Najwyższego, cytowana na wstępie rozważań jedynie stanowiła wykładnię prawa. W ocenie Sądu organ rentowy stosując wadliwą wykładnię przepisów nie zaliczał do podstawy wymiaru emerytury ubezpieczonego świadczeń z funduszu premiowego z lat 1974-1976. Skutki zaś błędnej interpretacji przepisów prawa nie mogą obciążać osoby, której przysługuje prawo do świadczenia.

Z tych względów Sąd przyjął, iż w rozpoznawanej sprawie znajduje zastosowanie przepis art. 133 ust. 1 pkt 2, pozwalający wyrównać wysokość świadczenia należnego ubezpieczonemu i dlatego z mocy art. 477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu H. B. prawo do wyrównania emerytury z uwzględnieniem w wysokości świadczenia funduszu premiowego za lata 1974-1976 i wypłacenia wyrównania za okres od 1 września 2010 roku do 31 stycznia 2013 roku stwierdzając odpowiedzialność organu rentowego o czym orzekł jak w sentencji. Termin początkowy przyznania wyrównania został określony przez ubezpieczonego i sąd związany był żądaniem w tym zakresie.

Granice żądania w rozumieniu art. 321 § 1 k.p.c. określa przede wszystkim wysokość dochodzonych roszczeń, co oznacza, że sąd nie może uwzględnić roszczenia w większej wysokości niż żądał powód (zasądzić ponad żądanie). Przepis ten, określając granice wyrokowania, wskazuje również, że sąd nie może wyrokować co do rzeczy, która nie była przedmiotem żądania, czyli zasądzić coś innego niż strona żądała. Żądanie powództwa określone jest przez jego przedmiot oraz podstawę faktyczną. Oznacza to, że sąd nie może uwzględnić roszczenia w oparciu o inną podstawę faktyczną niż wskazana w pozwie. Jeżeli natomiast przedmiot żądania i jego podstawa faktyczna są te same, to nie dochodzi do naruszenia zakazu określonego w art. 321 § 1 k.p.c.

Jednocześnie sąd orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za nieprzyznanie świadczenia w należytej wysokości.

Zawarte w art. 118 1a ustawy emerytalnej przesłanki odpowiedzialności oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania. W tym ostatnim wypadku chodzi o sytuacje, w których organ rentowy odmawiając przyznania świadczenia, naruszył przepisy prawa materialnego określające przesłanki nabycia prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego, przy czym dla powstania obowiązku wypłaty odsetek konieczne jest stwierdzenie naruszenia prawa przez organ rentowy prawomocnym wyrokiem sądu zmieniającym decyzję organu rentowego i przyznającym prawo do tego świadczenia.

Jeżeli organ rentowy dokonał nieprawidłowej wykładni lub błędnego zastosowania prawa, to ubezpieczonemu należą się odsetki od kwoty świadczenia przyznanego wyrokiem sądu liczone od upływu terminu, w którym organ rentowy powinien był wydać prawidłową decyzję uwzględniającą wniosek. (patrz wyrok SN z 15.10.2010r. II UK 20/10)